

806.434

OSZK

.....

OSZK

Országos Széchenyi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

06434

OSAKA

OSAKA UNIVERSITY LIBRARY

A Z

117

IGAZ HIVEKNEK

mind életekben, mind halálokban való
g a z d a g

N Y E R E S É G E K,

M E L L Y E T

Szent Pál Apostol Filippibéliekhez küldött Levele első Ré-
fze, huszonegyedik Verse' magyarázattyának alkalmatosságával, Néhai
mind életében, mind halálában bódog

TEKINTETES és NEMZETES

B Á R C Z A Y

BÁRCZAY KATA

IFJÚ ASZSZONYNAK UTÓLSÓ
TISZTESSÉGERE ELŐL
A D O T T

SZÖKE FERENTZ

a' Gombai Ref. Eklésiának Tanítója

GoMbán a' TekIntetes BárCzai gyászos UDVarban
egyben CsVportozott gyÜlekezetnek Kis Afzszony
Havának 16dik napjan.

Példabe. 31: 30. *A mely Afzszonyi állat feli az Urat, e
szeréz ditséretet ó magának.*

*Mitsóda az ékes Afzszony? meg-fejéritett koporsó, banemba
mértékletes, tiszta életű, és szemérmes. Chrysofostomus.*

*A munkásnak édes a nyugodalom. Az utazó a szállásról
tudakozódik, a béres gyakran számlálja esztendejének végét, a
szántó vető várja az aratásnak idejét: így az Istenfélő ember öröm-
mel gondolkodik az balálról. Chrysofostomus.*

806434
Diszápos Szecshényi Könyvtár
Leltári szám:

B5813 1960

SZENT LECZKE

Filippibéliekhez küldött Levél I. Rész. 21. vers. Énnékem
Mind életemben, mind halálomban nyereségem a' Kristus.

ma régi Szélelsen ki-terjedett Persiai birodalomnak hatalmas Királya Dárius Hystáspis felől azt jegyzették-meg, az halált nem esmérő Chronikáknak hiteles irói, hogy meg-hallván a' Semiramis Királyné Afzszony Koporfojában el-rejtetett temérek kintsnek híret, minekutánna el-ment ahoz, és a' telhetetlen kívánságnak forró hidegétől öszönöztetvén, azt nagy erőszak-tétellel fel-nyitotta, nem talált abban semmi képzelt kintset, hanem tsak port, tsak hamvat, tsak száraz tsontokat, és ezt az egynéhány szókból álló, de az ö otsmány telhetetlenségét érzékenyen meg-dorgáló fontos irást: *si non esses insatiabilis, mortuorum sepulchra non violasset*; az az, ha telhetetlen nem volnál; az hóltaknak koporfoikat fel-nem bontottad volna. Így jádtzodtattya-meg e' világ a' sokra igyekező embereknek telhetetlen kívánságokat, avagy inkább így tréfallyák meg-magokat e' világban belé tzeretett emberek, a' kik midön testeknek fáradságos töredelmével, és Lelkeknek nyughatatlan epekedésével keresik e' világban a' drága kintset, és a' midön az ö szorgalmatofságok után arany

hegyeket ígérnek magoknak, az igaz kints helyett tiak hamvat találnak, a' remélt nyereség helyett tsak árnyékhoz kapdosnak.

Tfudállom, meg-vallom, az Isten illy Nemes teremté-ének az Embernek illy Nemtelen, és sikeretlen kereskedését, fájlalom, szívefesen fájlalom e' világi dolgokban egyedül határoztatni szokott haszontalan nyughatatlan ságait, mellyek ez életben a' Léleknek kívánságait bé-nem tellyesittik; hasonlók lévén a' világ javai a' Jákób forrá-ához, mellyből a' Kristus szavai szerént *a' ki iszik, ismét meg-szomjuhozik Jan. 4.* ez élet után-is semmit nem h szálnak. Ama tizenkettődik százban élt Egyiptomi híres Sultán Saladinus felő', a' kit *terrorem Orientis*, Nap keletnek rettegésének neveztek, azt írja Reger. Alberic, hogy halálos beteg ágyban esvén, egynek az ő Tisztei között meg parantfolta, hogy az ő halálos lepedőjét, mellyben el-fogna temettetni, magas kopjának hegyére függesztvén hordozza-el mindenütt a' táborban, nagy fel-szóval ezt kiáltván: Imé tsak ebből áll mind az valamit ez a' Nagy Fejedelem el-vífszen magával annyi fok kints, annyi ditsőség, annyi tartományok között a' mellyekkel birt e' földön. Salamon leg-böltsebb vóit minden Királyok között, leg-gazdagabb, és leg-pompásabb az ő idejében élt minden Fejedelmek között, semmit meg-nem tiltott a' maga szemeitől, és az ő kívánságaitól semmit meg-nem tartóztatott, legeltette magát mind azokkal a' gyönyörüségekkel, és mulattságokkal, valamelyeket tsak az emberi elme el-képezhet: de mind azokban melly kevés vigasztalást, és nyugodalmat talált magának, arról ilyen tanubizonyyságot téfszen: *Valami a' nap alatt vagyon, nagy hijjában valóság, és Lelki gyötrelém. Prédik. 1. 14.*

Ha azért e' világnak minden gazdagsága tsak árnyék a' való-ághoz képeft, ha a' földnek válogatott gyönyörüségei tsak lelki gyötrelmek az igaz örömhöz képeft, ha az embernek telhetetlen kereskedése tsak füst a' tökéletes nyereséghez képeft: mi lehet szükségesebb, mint hogy az Isten szavai szerént, *ne fáradjunk azért a' mi meg-nem-elégíthet Esa 55: 2* Szent Pál tanáts-adása szerént *olly ajándékokra igyekezzünk, a' mellyek hasznosabbak. 1. Kor. 12. 31.* Olly nyereségben kívánnunk részesülni a' melly valóságos, állandó, a' Léleknek halhatatlan kívánságaitól meg-nem-emélsztethetik, a' melly mindenkor, minden állapotbann, ebben és a' következő életben boldogokká tehet. Mifsoda jó? mifsoda nyereség tehát ez? ha kérditek Keresztyének. Meg-felel ama nagy Apostol Szent Pál: *A' Jésus Kristus:* akit ha valaki egyszer magáévá téfszen, bátor szegény légyen ez életben, min-

dennel bir, ha meg-hal-is, semmit el-nem veszt. *Énnékem*, így szólván, *mind életemben, mind halálomban nyereségem a' Krisztus:*

A' melly szavaiban Szent Pál Apostol elől adja a' maga példájában az igazán hívő Keresztyéneknek a' Jéhus Krisztus egyességében fundáltatott ez életbéli, 's azután következő mindenkori valóságos boldogságokat; mellyet én-is ugy kívánok le-rajzolni ti előttetek, hogy Izzór Miképpen nyeresége a' Krisztus a' Keresztyén embernek ez életben? 2szor Miképpen nyeresége a' halálban? előtökbe terjeszszem. E' két nagyobb, és ki-tettségűbb lineák szerént, midőn olly véggel kívánom folytatni beszédemet, hogy ezen mind életének folyásában, mind az halállal való küzsködésében magát a' Jéhus-al, mint Fő nyereséggel biztatott áldott emlékezetű Néhai, o! be hamar Néhai, Tekintetes, és Nemzetes Bárczay Bárczay Kata Izzó A' szfzonymnak érdemlett tisztetségét meg-adhassam: vajha ama fő nyereség az Úr Jéhus olly nyertessé tenné mostani elméikédésémet, hogy az mindnyájunknak szívét Isteni kegyelem által ama gazdag nyereségnek szorgalmatos keresésére hathatósan fel-indittaná.

Minden ember természettel szereti a' nyereséget: de a' minden közzül több vagyon ollyan a' ki tsak e' világi külső jövedelmet tartja nyereségnek, azt tudni-illik, mellyet vagy a' kereskedésnek gyakorlása, vagy az ő fáratóságos munkája, és pénzének uforája által hajt magának, vagy a' mellyet erőszak tétellel, hamissággal, játékkal, és egyéb törvénytelen utak, és módok által téfzen magáévá. Illyen nyereséget senki magának ne képzeljen a' Krisztusban, valamiképpen az ő Országá nem e' világból való; úgy nem-is azért szállott alá az Égből, hogy földi nyereséget és gazdagságot hajtson valakinek. Magának sem volt, mint mi érettünk meg-alázódott embernek, anyi, a' miből meg-fizette volna az adót, az ő Tanítványit-is ürefsen botsáttá az Evangeliumot prédikállani: sőt az ő Országának törvényei-is tilalmazák az illyen földi nyereséget. Mert tudjátok mit mondott az Ildvezítő? *A' ki akarja el-venni al ő ruhádat, engedd neki fel ő ruhádat-is Mat. 5. 40. A' ki tőled kér, adj neki x. 42. Ne légyetek szorgalmatosok az hólnapi napról Mat. 6: 34. Ne gyűjtsetek magatoknak kintseket e' földön x. 19. A' ki akar engemet követni, vegye-fel az ő kereszétét 's. a. t.* Ezek felett azokat mondja Krisztus boldogoknak, a' kik háboruságot szenvednek, a' kik szegények, a' kik ő érette elvesztik életeket *Mat. 5.* Végtere a' Keresztyén Vallásnak az egész világon lett el-terjedése téfzen arról bizonyoságot, hogy a' Krisztusról való vallástétel,

és az Evangeliumnak bé-vétele nem világi nyereséget, hanem eleitől fogva gyalázatot, vereséget, tömlöztöt, üdöztetést, és kínos martyromságot okozott külső képpen a' Keresztyéneknek. Ne véllye hát fenki, hogy a' világi nyereség a' Keresztyéneké legyen. Valamiképen Bálám Isten parantfolatjának engedvén, midőn nem követte a' Bálák kívánságát, el-vesztette a' reményl nyereséget 4. Mos. 24: 11. Ugy az Istenfélőknek, kik a' Kristus parantfolatjához ragafzkodnak, e' világban kevés nyereségek vagyon, épen ez az ő forfok e' földön, a' mi volt hajdan a' Lévitáké a' Kanahán földén, hogy tudni-illik, *nem volt ő nekik részek*, és örökségek a' Kanahán földében mint más Sidóknak, *mert az Ur volt az ő örökségek* 5. Mos. 10: 9. Miképpen hát az Ur Jésus Kristus nyeresége a' Keresztyén embernek? Ugy, hogy olly idveséséges jókat szerzett ő neki, és közöl a' maga kegyelme által ő véle, a' mellyek őtet mind ez életben, mind az halálban boldoggá téfzik.

Lásuk ehez képest *Elsőben*, mitsoda idveséséges jók azok, a' mellyeket a' Kristus ez életben közöl a' hivekkel, és a' mellyekre nézve ugyan a' Kristus a' Keresztyén embernek ez életben nyereségének neveztetetik.

1szőr Nagy nyereségeknek tartják az emberek a' böltfefséget, és alig vagyon olly paraszt, olly goromba ember, a' ki ne szeretné annak szépségét, ne tsudálná drága tudományát. Ez az oka, hogy eleitől fogva a' böltfefség, mint-egy mágnes, még a' távol lévő tartományokból - is magához vonta az embereket, mint a' Rómaiakat Görög Országban, a' Görögöket és más mind n Nemzettségeket Egyiptomban. Ha a' világi böltseknek tudományokat, mellyet Szent Pál bolondságnak nevez 1. Kor. 1: 20. Illy nagy nyereségnek, illy drága kintsnek tartja e' világ: mit lehet az igaz böltfefségről mondani, a' melly az Istennek idveségünk felől való akaratját, a' Menny-Országának útát, Istenünk, magunk, és Felebarátunk eránt való kötelefségeinket fel-fedezi minékünk, mint lehet itélni arról a' böltfefségről, a' melly mi legyen a' jó, mi legyen a' gonosz, mint kell azt követni, ezt el-távoztatni, világosan elöl adja minékünk. Erről a' valóságos böltfefségről illy magas beszédű dicsérettel szóll Bölt Salamon, jobb a' böltfefség a' drága köveknél, és semmi gyönyörűség ehez egyenlők nem lehetnek *Péld. 8: 11.* Jobb az aranyból, és kívánatosb az ezüstnél *Péld. 16: 16.* E' felől a' böltfefség felől fokkal inkább el-lehet mondani; a' mit Seneca mondott a' Pogányoknak okoskodások felől: *representat opes sapientia, quas cuicumque fecit, supervacuas dedit Epist. 17.* Nagy gazdagság a' böltfefség, mellyet a' ki magáévá téfzen, igen nyertes lészén.

Ugy de ezt a böltséget egyedül a Jézus Kristusban, mint Fő Profétában, találja-fel a hívó Lélek, még pedig úgy, hogy az ő esmérési, és tudománya nélkül nem egyéb az ember homálynál, és Egyiptomi fetétségnél: Ugyan-is a Jézus Kristusnál *vagyon az örök életnek beszéde* János Evang. 6: 68. Ő amaz Isten akaratjának ezer közzül egy meg-magyarázója, a ki megjelenti az embernek az igazságot *Job. 33: 23.* A kit kell halgatni egyedül az idveségre tartozó dolgokban, az Atyának parantolatjából *Máté 17: 5.*

Olly világság a ki meg-világositt minden embert Jan. 1: 9. A kiből van a böltségségnek, és esmérésnek minden kintsei el-rejtve Koloss. 2: 3. A ki által szóllott az Atya Sid. 1: 1. És a ki maga után hagyta az Apostolokat, Profétákat, Evangelistákat, Pásztorokat, és Doctorokat, hogy azokat a mellyeket az Úrtól vettenek, hirdetnek az Ekklesiában Efés 4: 11-15. 1. Kor. 11. 23. Ezért-is mitfoda idveségs igafságokra nem tanított bennünket a Kristus az ő tudománya által, melly mint-egy szövetnek, úgy fénylett azoknak, kik az halál árnyékának völgyében ültenek? *Esa 9.* Nem tudnánk az Istennek imádandó tökéletességeit, hanem ha a Kristus ki-beszélette volna minékünk *Jan 1. 18.* hogy ő Lélek: azért Lélekben, és valóságban kell tisztelni *Jan. 4. 24.* mindentudó, mindenható, mindenekre olly húségsen gondot viselő, hogy az ő akaratja nélkül tfak egy veréb-fi le-nem-e-hetik *Mat. 10. 29. 30.* olly fő jó, és minden jöknak kút-feje, a ki nagy békéségs türelssel várokozik a bünös után, fel-hozza a maga napját a gonoszokra-is *Mat. 5: 45.* olly könyörülő, a ki azt akarja, hogy valakik híznek el-ne-vefszenek, hanem örök életet végyenek *Jan. 3: 16.* olly igaz, a ki mindennek meg-fizet az ő tfelekedetei-szerent. Nem esmernénk a mi kárhuzatos nyavalyáságunkat, ha a Kristus, mint Fő Böltségség, azt minékünk kinem-magyarázta volna, azt mondván, hogy *a mi testől születtetik test az,* az az: a meg-romlott embertül származott ember tfak romlottság *Jan. 3: 6.* Hanemha minden jöra való teilyes tehetetlenségünket azzal ki-fejezte volna, hogy *senkinem mehet ő hozzája,* az az senki nem hihet az Idvezitöben, *hanem ha az Atya vonásaja azt. Jan. 6. 44.* Ő nála nélkül semmi jöt nem tfelekedhetünk *Jan 15: 5.* Nem tudnánk a mi kárhuzatos nyavalyáságunkból való ki-szabadulásunknak modját, hanem ha a Kristus meg-mondotta volna, hogy *ő az út, az élet, és az igazság, és hogy ő általa lehet egyedül az Atyához menni,* avagy idvezülni, *ő ad örök életet az embereknek Jan 10. 28. mert ő adta életét váltságül sokakért Mate 20. 28.* Még azok-is, a kik leg-böltsé-

beknek tartattak e' világon, igen vékonyann gondolkodtak az ö kötelességeikről. Az Istennek Fia pedig leg-világosabban meg-tanított minket Istenünk, magunk, és felebarátink eránt tartozó kötelességeinkre, olly Isteni tiszteletet kíván mi tólunk, a' melly lelki, és az ö Felsege tökéletességeivel meg-egyező, a' melly ne a' barmoknak meg-áldoztatásában, ne a' testnek külső gyakorlásában, hanem a' Léleknek tisztaságában, hitben, szeretetben, Istenben való bizodalomban, buzgó könyörgésekben, szin-mutatás nélkül való kegyességben, és fegyhetetlen életben álljon. A' mi felebarátinkat illeti, leg-tökéletesebb törvényeket adott ö minékünk az igazságról, a' szeretetről, a' szelidségről, az irgalmaságról: azt parantsolta, ugy szeressük Felebarátinkat valamint szintén magunkat; melly rövid szókkal elő-adta mind azt valamivel másoknak tartozunk. Végtere magunkra nézve tilalmazza a' főfvenységet, e' világi dolgoknak telheterlen szeretetét, a' kevélységet, tisztátalanságot, és még a' gonosz kívánságoknak első mozduláfit-is. Mi lehet már hasznosabb tudomány, mint a' melly egyenesen a' mi idvességünkre tartozik, mint lehet tudni-illik az örök kárhozott el-kerülni, a' tökéletes örök boldogságot meg-nyerni, mint lehet a' következő haragtól meg-szabadulni, és ama Mennyei változhatatlan örökséget magunkévá tenni? Itélyétek-meg most Keresztyén szomorú halgatóim, mi lehet nagyobb nyereség ez Életben, mint az olly tudomány, a' melly böltsékké téfzen bennünket az idvességre? *1. Timot. 3: 15.* Avagy a' Krisztus esméretéhez képest nem lehet-e mindeneget károsoknak, ebeknek való eledelnek állítani? *Fil. 3: 8. Énnékm életemben nyereségem a' Krisztus.*

2szor Nem tsak az idvességes tudományra nézve pedig nyeresége a' Krisztus a' Keresztyén embernek, hanem a' Lelki-esméretnek nyugodalmára, és tsendességére nézve-is. Azt mondja Bölts Salamon *Péld. 17. 1.* jobb a' száraz éteknék falattya, mellyel vagyon tsendesség, hogy nem a' kövér állatokkal tellyes ház, mellyben vagyon háborúság. Meg-lehet, hogy e' világi gazdagnak teli van erfénnye, tsüri, és kamarája, de a' mellett a' nevetés közben-is fájhat a' szive, és ha lelkének nyugodalma nints, keferü elötte a' leg-édesebb szin méz-is, tsak ollyan mint a' Baltasár vendégeskedése, az Akán Babiloniai köntöse, a' Judás hamis keresete, Nevezetesen a' bünös embernek, mig a' Jésus egyességére nem jut, semmi békefsége nintsen, meghal ö minden nap lelkének háborui miatt, mint Tiberius Császár mondotta egykor maga felöl a' Romai Tanátsnak. *Tacit.* 'S vallyon mi is az, a' mi a' bünös

'*Sid.* 12. Ugy de minden ember, a' mint vagy on az ő természeti nyavalyaságának állapotjában, nem csak el-fordult az Isteni élettől, idegen az ő Felsege akarattjátul, hanem még tellyefséggel magától maga erejével azt nem-is tfelekedheti, valamint a' holt alkalmatlan leg-kifsebb dolognak végben vitelére is *Efës.* 2: 1. Ellenben a' Jësus Kristus nem csak fel-serkent minket kötelességünknek gyakorlására, nem csak hathatós indító okokkal ősztönöz a' szent életre; hanem még erőt, és tehetséget-is ad az Isten akarattjának tfelekedésére. Ő az, a' ki azt parantfolya a' guta ütöttnek: kelly-fel, és járj: és mikor belőle az Isteni erő ki-mégyen, meg-szárad a' nyavalyásban a' bűnnek kút feje, és egészséges leszen. Maga mondja az Idvezítő: *maradjatok én bennem, fok gyümölsóket teremtek Jan. 15.* A' Kristus adja az ööéinek mind az akaratot, mind a' tehetséget a' jóra. *Filip.* 2: 13. Mifsoda nagy nyereség már, itellyétek-meg, a' Kristussal hit által egyesülni! Bizony bóldogtalan az ember mind addig, mig a' Kristus halálának ereje által ki-nem hal belőle az ő ember, mig az ő Keresztye által meg-nem öldököltetnek a' gonofz kívánságok. Hogyha azok az átkozott bűnös indulatok, a' mellyek minket a' természeti állapotban gyötrennek, meg-akarnák magokat nevezni, azt mondanák, a' mi ama gonofz lélek mondott, a' kiről emlékezik Szent *Márk* 5. Legio az én nevem, mert fokann vagyunk. És valamiképpen amaz Ördög, a' ki gyöttrötte ama szegény nyavalyást, a' kiről szól Szent *Máté.* 17: néha azt a' tűzben, néha pedig a' vízben tafzította: hasonlóképpen azok a' testi indulatok, most a' kevélységnek lángja közzé, vagy a' fősvénységnek égő tűzében, majd a' hijábanvalóságoknak tengerében, és az otsmány tisztelségnek megbűfzhódt tavában igyekeznek tafzítani. Mind ezek a' vétkes indulatok pedig melly nagy nyughatatlanságot, belső háborúságot, és fájdalmat, gyötrelmet okoznak az embernek? melly fokban áll a' kevélynek az ő nagyra vágyódása, melly nagy háborúságot okoz a' haragosnak az ő boszkonkodása, mennyi fok tűnődéssel vagy on őszve-kóttettetve a' buja embernek testisége? Ugy de mikor a' Jësusban való igaz hit meg-tisztítja az ember szivét a' holt-tfelekedetektől '*Sid.* 9: 14. akkor ezek a' minket gyöttrő legio kívánságok el-hagynak bennünket, ezek a' minket pokolig le-nyomó bűneinknek terhei le-esnek a' mi vállainkról, az háborúság helyében békeféség, a' belső gyöttrődés helyében lelki öröm származik a' mi szivünkben, az Ördögnek utálatos képe helyett az Isten képe meg újul mi rajtunk, a' lelki halálból az életre meg-elevenítettünk, mindent tfelekedhetünk a' Jësus által, a' ki minket meg-erősít *Fil.* 4: 13. Melly gazdag nyereség a' Kristus által meg-halni a' bűnnek,

4/zer Nagy nyercsége az Úr Jéfus Kriftus a' Keresztyén embernek azokra a' hathatós vigasztalásokra nézve, mellyekkel ő az ő benne hívő lelket, e' világi minden terhes keresztyéfélek, szenvedések, és kísértetek között meg-bátorította. Mert igaz ugyan az közönségesen, hogy az élet után nyomorúságra, és fáradságra születik minden ember *Jób. 5: 7. és 7: 1. ; 2.* de az-is igaz, hogy az Istennek bölts rendeléséből a' hiveket e' világi életnek még szokszor terhesebb vizontagsági érdeklik, és fanyargatják, mint más embereket. A' kiket az Isten ama pokolbéli öldöklő Angyalnak fegyverétől meg-akar menteni, azoknak házoknak küszöbjét vérrel hinti-meg, a' kiket a' mennyei Kanahánbann bé-vezérleni kíván, azokat a' veres tengeren vízi által, a' kietlen pufztában bujdosztatta. A' hívő embernek lelke olyan e' világi kísértetek között, mint a' Noé bárkája az habok, mint amaz égő bokor a' tűznek lángja, mint Dániel az Orofzlánok között. Gyakorta tapasztaljuk, hogy némelly Isten-félő házaknál egymást követik a' rossz hír mondó posták, mint a' Jób házánál *Jób 1.* Némellyeket az Isten meg-fogyatkozott szegénységgel, másokat hofzfas nyavalyákkal látogat-meg, és ki tudná elől számlálni azokat az ellenkező dolgokat, a' mellyeknek tárgyul ki-tétetett a' hiveknek e' világon való életek? De ha szinte ezekkel nem kellene-is ő nékik küszködni, elég terhes ő nékik az halálnak teste, a' mellyet vég- képpen ez életben le-nem-tehernek; hiteknek gyakorta való gyengélkedése, a' testi vétkecs indulatoknak maradványai, mellyek, mint a' Kananeúfok az Izraelitáknak, tövisek az ő oldalaokban, és akár melly békefségeket-is meg-zavarják.

Úgy de mind ezek között a' terhes kísértetek, nyavalyák, és szenvedések között, egyedül a' Jéfus vigasztallya hathatófsan az ő benne hívő, és hozzá ragaszkodó kegyes lelket, midön ötet a' felől bizonyofsá téfzi, hogy ő néki mind ezek az ellenkező dolgok javára, és idvefégere szolgálnak. *Róm. 8: 28.* Midön nem engedi ötet annál fellyebb kísértetni, a' mit el-szenvedheti, és a' kísértettel együtt szabadulásra való utat nyit ő néki *1 Kor. 10: 13.* Midön az ő szomorúságát tfak hamar öröme fordította, úgy hogy fokkal inkább el-mondhattya az ötet ostromló kedvetlen dolgok felől, mint sem a' mit Epicurus a' fájdalmak felől mondott; *si gravis dolor, brevis, si longus levis:* az az, ha nagyok-is, kevés ideig-tartók, ha hofzfasak-is, de nem terhesek, avagy inkább Szent Pállal: mi ugyan szomorúsággal illettetünk, de mindenkor örvendezünk *2 Kor. 6: 10.* az háborúságokban tőrök, a' reménységben örvendezők lévén *Róm. 12: 12.* Igaz, igaz, hogy az Isten fokszor szegénységre hívja a' valóságos Keresztyéneket: de ezek a' szegény

Kerefsztyének, épen úgy járnak mint Dániel, ha csak borsóval és vízzel élnek-is, mint ő élt Babiloniában, még-is szebb ábrázatot mutatnak, mint a' kik a' Királyoknak asztalaikról tápláltak. *Dan. 1: 12-15.* Sokszor a' Kerefsztyének alig van annyija, a' mivel el-fedezze az ő mezitelenségét, de a' Kristus ollyá téfzi ezt az ő mezitelenségét, a' minémű vala az épségnek alapottyában az Ádámé, a' ki noha mezitelen volt, de nem tudja, és nem eméri vala azt. Ha semmi réfzi e' világi gazdagságokban nintsen-is, de azért nem marja a' kívánság, nem kinozza a' nagyra való vágyódás: csak hogy a' Jéfussal bir; nem szükölködik semmi nélkül. Meg-esik az-is, hogy gyakorta a' Kerefsztyén ember hiti gyengélkedik, hol egy, hol más kétséges gondolatok ötolnek az ő elméjében: de valamiképpen Péterért; úgy ő érette-is esedezik a' Kristus, hogy el-ne fogyjon az ő hiti, el-küldi hozzá az ő szent lelkét, a' ki háborúiban le-tfendesítte, kétséges gondolatiban el-igazította, az ő hitit meg-erősítte. O! kitsoda beszélheti elől illendőképpen azokat a' drága kegyelmeket, mellyeket a' Kristus közöl a' hívő lélekkel, azokat a' gazdag vigasztalásokat, mellyekkel bé-tölti az ő szivét, azokat az édes gyönyörúségeket, mellyeket kóstoltat ő véle! Kegyes, és hívő lelkek, a' kik a' Kristusnak ezen kegyelmeit magatok példájában böl-dogul tapasztaltatok, légyetek itt énnékem bizonyágim; vallyátok-meg, hogy leg-nagyobb nyereség ez életben a' Kristussal való egyesség. *Énnékem életemben nyereségem a' Kristus.*

Tcsak azt jegyzem meg meg az Apostol szavaira, hogy némelleyek így fordittyák azokat: *Énnékem életem a' Kristus; az halál nyereségem.* Másutt-is szól így az Apostol, a' *Kristus a' mi életünk Kol. 3: 4.* Bizony a' Kristuson kívül minden élet, halál, mint Szent Pál másutt-is a' természeti nyavallyáságban élő embert bűnben meg-hólnak nevezi *Kol. 2: 13.* Ellenben a' Kristus a' Kerefsztyén embernek élete, a' Kristusban talált ő olly életet, a' melly ötet-is élővé téfzi, olly Lelket, a' ki ötet-is meg-eleveníti, olly melegséget, a' melly ötet a' jóságos tfelekedetekben, a' szzeretetben, engedel-menségben, hűségben buzgóvá téfzi, a' Kristusban talál olly nyereséget, a' melly az ő e' földön való életét a' leg-gazdagabb Nábálnak életénél-is nagyobb böl-dogságra emeli. *Énnékem életemben nyereségem a' Kristus.*

Másodszor. E' földi nyereségek kevés ideig tartók, a' mint e' világi életre tartozók, úgy azzal együtt el-is múlnak. De a' ki a' Kristust ez életben magáévá téfzi, nyertes az, az halálban-is. *Énnékem halálomban nyereségem a' Kristus.* Mitfodát? Hát nyereségnek leheté azt mondani, mikor az

ember el-hagyja a' maga jószágát, meg-válik Attyafiaitúl, kedves barátitúl, maga-is pedig meg-fzúnik élni. Úgy vagyon, a' test úgy nézi a' halált, mintegy úton álló tolvajt, a' ki mindenétől meg-fosztja az embert, a' mint ama bolond gazdagot, Nábált, Baltasárt, és egyebeket. Nem-is tífuda hát, ha ama máifzélelesen el-ágazott, (szomorú dolog). Európának könnyen harmad részét elfoglalt Naturalistáknak nagy apjok, Lucianus azt merete mondani. *Semmi nyereség nintsen a' halálban.* De Keresztyének, ha hitünknek fzeimeit függesztjük azokra a' valóságos jókra, mellyeket a' Krisztus az halálban, és az halál által közöl a' hivekkel; méltán el-lehet ó reájok nézve mondani, *hogy a' Krisztus az halálban az ó nyereségek* Mert hogy.

a. Arról az időről szólljak, mellyben már az halál el-közelget: a' Jéfus, a' Jéfus lehet az hívó embernek az halál rettegtetései ellen egyedül vigasztalása. Ha a' hitetlen, és a' Jéfus egyeségén kívül lévő emberhez az halálnak postái el-érkeznek; mindjárt meg-telik háborúsággal; minden gondolatai öfzve zavarodnak. semmiben magának nyugodalmat nem találhat, az ő beteg ágyában való kinnyai egy része a' pokolbéli kinoknak. Ha eszében jut, hogy minden javait el-kelletik hagyni, mellyekért futott, fáradott; törte testét, ha meg-gondollja, hogy az halál minden gyönyörüségeitől meg-fosztja, el-hal minnek-előtte meg-halna. Ha eszében jutnak halmazott rakásra nevelkedett bünei, törvénytelen, és az Isten szentségének bocszontására véghez vitt tselekedetei, azok a' jótól üres hónapok, avagy inkább gonoszszal tellyes fok napok, mellyeknek mindenikében az Isten bocszúállására tette magát érdemessé, meg-sárgúl, és el-hervad a' halálnak még-tfak emlékezetire-is, annyival inkább ha meg-gondollja, hogy vége lévén az időnek, az ítélő szék előtt kell meg-jelenni, és ott minden tselekedetéről ízámot adni. Honnan vólt ama nagy borzadás Baltasár Királyban, mikor látta a' falonn való írást? avagy nem onnan-e, hogy az Isten házának edényit meg-fertéztette, és hogy a' tisztátalan Afzonyokkal rézegeskedett *Dan. 5.* Mi az oka, hogy Felix, hallván, Szent Pálnak az igazságrúl, a' mértékletességrúl, és a' jövendő ítéletrül való szavait, el-ájúlt, és mint-egy magán kívül vólt? Nem ez-e, hogy ő vólt egy tisztátalan, és tífaládsággal tellyes életü ember *Apost. Tsel. 24.* Az Istenelenség, és az haláltól való félelem olly kettös gyermekek, mellyek együtt születnek, és ugyan együtt halnak-meg. Jut eszembe, hogy egy nem régen meg-hólt Angliai Naturalista felől olvastam, hogy minekutánna testiségben, világi gyönyörüségben folytatta bóldogtalan életét, meg-környékeztetvén a' halál fájdalmítól; ezekre a' Bálami haszontalan íohajtá-

fokra fakadt: Oh melly hatható volna most a' Keresztyén vallás, melly vigasztalással teljes lenne annak tudománya, avagy csak a' halálban, ha én azt életemben hittem, és gyakorlottam volna. Így jár az, a' kinek nem kell a' Jéhus érdeme, és az ő gyönyörűséges törvénye, mikor az halál hozzá érkezik, arra fakad Agággal: bizonyára el-jött a' halál keserűsége. *1. Sam. 15: 32.* Az ő halálos fájdalmai meg-emésztek ötöt, és a' más életről való szomorú gondolatok gyötrelmére vagynak.

Ellenben, a' Jéhusal hit által egyesült kegyes Lélek melly nagy vigasztalással telik-bé, mikor az halál hozzá közelget. El-hagyja ugyan ő-is mindenét, valamije volt, mint sziatén a' világ fia, el-hagyja, mondom, e' világi életnek minden külső javait; de minden erőszak nélkül; mert csak jövevény volt e' földön, a' kinek a' Meny országa örökége, az oda fel-valókat kereste, mint a' Sas az ég felé repült, és a' föld felett járt mindenkor, azért ha mezeitelen hadja-is a' halál, azt tartya, semmit sem veszt, ha a' Jéhusal együtt lehet, mert az mindennél jobb *Fil. 1: 23.* Valamiképpen életében azokat, a' melyek háta megett voltak, a' melyek nyereségnek tartattak, el-felejtette *Fil. 3: 14.* Úgy az ő halálos beteg ágyában, mint Mósest a' Nébó hegyére fel-viszi az Úr Jéhus, a' honnan a' Mennyei Kanahánnak gyönyörűségeit, az ő számára el-készítettett ditsőséget szemlélteti övéle, melyre nézve nem hogy a' Löt Feleségével e' világ Sodomája felé viszfza nézne; sőt inkább a' Mennyei bódogságnak égő kívánságának tüzetől fel-gyuladván, mint Dávid, szent nyughatatlansággal fel-kiált ekképpen: Vallyon mikor mehetek el hogy be-mutathassam magamat az Isten előtt *Solt. 42: 3.* Igaz az, hogy a' hívő Léleknek is vagynak vétkei. a' melyeknek em-ékezeti méltán meg-szomorithatná ötöt; de a' Jéhus érdeme azzal biztattya ötöt ebben az utolsó órában, hogy az ő bünei meg-botsátattattak, a' feledékenségnek tengerében vettek, és az ítéletnek napján többé ellene fel-nem-állanak. A' Jéhus engesztelő áldozattya fordította-el róla ekkor az ő büneinek kárhoziató erejét, a' Sátánnak vádjait, a' törvénynek átkát, egyedül a' Krisztus halála, mellynek érdemét már el-fogta, változtattya meg-előtte a' halálnak szomorú ábrázattya, hogy az ne-légyen neki rettegésnek Királya; hanem a' Jéhus jó kedvének oly követtye, a' ki bizonyossá tegye ötöt a' fe-öl, hogy az ő nyomorúságai mindjárt el-vegezödnék, az ő hartzá gyözüdelemmé változik, az ő életét tökéletes bódogság váltja-fel.

Tapasztalható dolog az, hogy az Úr Jéhus az ő halálos beteg ágyban lévő hiveivel leg-nagyobb mértékben szokta éreztetni a' maga kegyelmét; akkor vigasztallya őket leg-inkább, mikor leg-nagyobb izükségek vagyon arra, leg-

közelebrül mutattya meg magát ő nékik, ő vélek vagyon, bátorittya, meg, hanyatlani nem engedi. Meg nyitotta az ő hiteknek fzekeit az ő utolsó órájokban, hogy lássák az Istennek véghetetlen irgalmaságát, és azt magok vigasztalásokra fordítsák, szemlélyék az égnek őket készszen váró terhes ditsőséget, ha nagy nyavalyákkal küzködnek-is, Szent Istvánnal, a kövek közzül lássanak meg-nyilatkozott egeket, és ott készszen állani az Istennek Fiát, hogy el-fogja az ő Lelkeket. *Apost. Tsel. 7.* A' Jésus biztattya őket azzal, hogy ők nem hijában futottanak, nem hijában vágják a' Levegő eget, mert le-tétett ő nékik az igaságnak Koronája, mellyet bizonynal meg-ád az Úr ő nékik. A' Jésus érdeme téfzi bizonyosokká őket a' felöl, hogy az halálnak kevés ideig-tartó fájdalmi olyanok léfszenek ő nékik, mint az Illyés tüzes fze-kere, a' melly bé-vifzen a' ditsőségben, olyanok mint az Izrael Népének a' Jordán vize, a' mellyen ha által mennek, mindjárt a' mennyei Kanahánban bé-érnek, olyanok mint a' fzerentsés hajó törés, melly e' világi nyomorúságok-kal hanykodó életnek háborgó tengerétül az örök életnek nyugodalmas rév-partyára ki-hajittya őket. Innen vagyon, hogy fokszor olly tfudálkozásra méltó vallás-tételeket hallunk a' haldokló Keresztyéneknek szájokból, a' mellye-ket tellyeséggel a' természetnek nem lehet tulajdonittanunk, hanem egyedül a' Kristus meg-bátorító és a' kegyes Lelket magához az örök életre édesgető kegyelmének. Mi okozta egyéb, hogy szent Pál így kiáltott-fel; kívánnék el-költözni, és a' Kristussal együtt lenni *Filip. 1: 23.* - A' vén Simeon: mostan borsáttod-el Úram a' te szolgádat békességgel *Luk. 2: 29.* O! melly nagy nyereség illy tfendes szivvel, illy tökéletes bizodalommal menni a' halálra. O! melly nagy nyereség a' Jésuftól ennyire meg-bátorittatni a' halál félelmei ellen. *Énnékem halálomban nyereségem a' Kristus.*

b. Nyeresége a' Kristus a' Keresztyén embernek a' halálban, mert az id-vezítő a' bóldog halál által olly ditsőségben részefitti a' hívő lelket, a' melly-nél nagyobb nyereséget képzelní sem lehet. Szent Pál mondja *Róm. 6: 23.* hogy az örök élet Isten ajándéka a' mi Urunk Jésus Kristus által. Az örök-életre vifzen hát a' Kristus bennünket az halál által? Az örök életre? O! gyönyörüséges név! O! vigasztalással tellyes szózat! Az örök életre? mitfoda nagy nyereség az ehez a' nyomorult élethez képest, a' mellyet el-hagyunk, a' mikor meg-halunk.

Mitül szabadulunk-meg, mikor az halál által meg-szabadulunk e' világi élettől? Meg-szabadulunk a' fárattságos munkátul, a' nyughatatlan szorgalma-tofságtul, a' fzüntelen való testünk töredelmétül. Mit nyeriünk ezek helyett mi-

kor az Urban innen el-költözünk? Tökélletes tfendefiséget, és háborúság nélkül való nyugodalmat. E' világi élet fok fáradsággal, gondnal, és nyughatatlansággal vagy on öfzve köttetve, a' mi életünknek napjai ha rövidék-is, de tellyések háborúsággal. *Jób. 14: 1.* Vagy on-e' tfak egy ember-is, a' kinek böl dogsága valaha változást nem esmért volna? *Gaudium intermiscet dolor:* Az öröm után Öröm, a' vigaság után szomorúság, mint egy ugyan változhatatlanul következik. Nem-kell-e' minden embernek hartzolni, még pedig életének nagyobb részében, most a' nyavalyákkal, majd egyéb kedvetlen dolgokkal? Hogy ha ez igaz minden emberekre nézve; bizonyára igaz az kegyes emberre nézve is, söt fokszor e' világi életnek külső állapottyára nézve a' hitetlen böl dogabbnak láttzik az Istenfélő embernél, a' ki majd minden nap nyomorgattatik, és majd minden reggel ostoroztatik *Sólt. 73: 14.* Úgy de a' Kristusban el-nyugovó kegyes embernek halála olly hatható orvos, a' ki mind ezektől a' nyavalyáktól egyfzersmind meg-szabadittya ötet, épen azt a' szolgálatot teszi ö néki, a' mit amaz Arimathiabeli Jófes a' Kristus testének, tudni-illik, le-véfszi az ö testét a' Keresztről, mint Mófes az Izraél Népet, ki-vífszi ötet Egyiptomból, és tellyes szabadságban helyheztteti, abba a' böl dogságba vezérli, a' holott többé a' éhséggel és szomjusággal, a' fáradsággal és szegénységgel nem küfzködik, a' holott örökké-való szombatot fog-tartani, meg-nyugofzik minden fáradságaitól, a' holott femmi gond, femmi szorgalmatofság meg-nem háborittya az ö békességét, minden könyv-húllatások el-törültetnek az ö szemeiről *Tükös Könyv. 21: 4.* Nem léfszen ott fem kiáltás, fem szomorúság. Az Isten jó tét emenneinek, tökéletességeinek, és bölts munkáinak szemlélésébenn gyönyörködven több meg-ditsöült szentekkel együtt, és az Istennek, 's a' Jéfus Kristusnak belső bárátságában élven, tökéletes öröm, mindenkori gyönyörúség, szent álmélkodás, buzgó háladatofság, és forró szeretet tölti-bé az ö szívet. E' világi élet, nyomorúságoknak öfzve forrasztott lántza: de a' böl dog halál nem tfak el-szakasztya azoknak utolsó lántz szemeit, hanem még szabadon-is botsáttya a' Jéfusfal hit által egyesült kegyes lelket, hogy be-mehessen a' Szent Jérufolemben, a' néki kéfzítettett böl dogságnak el-vételére. E' világi élet szüntelen való hartz de a' böl dog balál olly gyözödelem, a' mellyben hervadhatatlan Koronát nyer az Isten félő Lélek. E' világi élet olly kietlen pufztában-való bújdosás, a' hol, az éhséggel és szomjusággal küfzködünk, és ahol az égő napnak hévségének, 's a' mérges kigyók mardosáfsinak, mint hajdan az Izraeliták az Arabiai pufztában, ki-vagyunk téve: de a' böl dog halál bé vífszi a' hívó lelket a' mennyei Kanahánnak örökségében, a' holott az ártatlan gyönyörúségeknek, és a' Lelket ör-

vendeztető vigasztalásoknak minden téjnél, és méznél édesebb patakjai folynak.

Mit hágy-el a' hívó Lélek, mikor a' halálban el-hadja e' világot? El-hadja a' bünt, meg-nyeri a' motfok nélkül való szentséget. Ha szintén az igaz Keresztény ember meg-szabadúl-is ez életben a' bűnnek Uralkodásától; úgy hogy többé a' bűn nem Királykodik az ő meg-hólt, az az a' Kristus halálának ereje által meg-öldököltetett testében *Róm. 6: 12.* Mind-azon által annak maradványitúl a' koporsón innen meg-nem szabadúhat tókélletesen. Valamiképpen a' leg-fejérből liliomnak-is vagyou fekete árnyéka: úgy ez életben, a' leg-szebb, és tisztább léleknek-is vagyou valami homálya, erőtelensége, és fogyatkozása. Valamit lát, valamit tapasztal maga körül, mind az bűnre kísérti őtet. Belől a' test a' lélek ellen törekedik. *Gal. 5: 17.* Kivül a' világ az ő gonosz példájival ostromolja őtet. Nints olly állapot, a' mellynek itt különös kísértetei ne vólnának. Ha magánosan, ha másokkal vagy, ha házas, ha nőtelen vagy, ha szegény, ha gazdag vagy: biztathatod-e' azzal magadat, hogy a' kísértet utól nem érhet? Úgy de mikor a' Keresztény ember meg-hal az Úrban, végképpen meg-hal ő vele minden bűn, meg-hal minden kísértet, a' ki meg-hal, meg-szabadúl a' büntől *Róm. 6: 7.* Sokkal inkább ki-mégyen mint Ábrahám a' bálványozó Cháldeából, el-hadja a' bűnre való fok féle alkalmatosságokat; oda mégyen az ő Lelke, abban a' mennyei paraditsomban, a' hová a' kísértő, mint régen a' földi paraditsomban, be-nem mehet, nem panaszkodik többé Szent Pállal. O! én szegény nyavalyás ember! kitfoda szabadit-meg engemet a' halálnak testétől *Róm. 7: 24.* hanem inkább így ditsfekedik: Az Istennek légyen hálá, a' ki adott minékünk győzedelmet a' mi Úrunk Jéhus Kristus által *1. Kor. 15: 57.* az ő lelke tókélletes szentséggel, motfok nélkül való tisztasággal fel-ékesítettik, a' tókélletesfekké lett igazaknak lelkeiknek egyeségére jut.

Mit hágy-el a' hívó ember, mikor a' halálban el-hadja e' világot? Vétkez-nénk vele, ha az Isten ez életben vélünk közlött több jó-téteményei között el-fel-jtkeznénk az ő lelki Kegyelmeiről, melly szerént még ez életben kóstitat-tya vélünk az Égben számunkra el-tett terhes ditsótségnek első fengéjét, a' mid-ön, hi et bizodalmat, és reménységet szerez mi bennünk. Erre nézve, igaz, hogy a' valóságos hívó ember már ez életben reménység által id-vezült: de tsak remén-ység által: hit által járunk most, és nem szemmel való látás által *2. Kor. 5: 7.* de a' bölög halál ez életbéli fenge után a' gazdag aratásra vezérel; a' mennyei gyó-nyörúségek kevés tsepejének kóstitolása után azoknak bövséges folyó vizeiben el-meritt. El-töröltetik akkor a' hit a' látás által, a' reménységnek sem léfzen helve:

mert meg-láttjuk az Istent a' mint vagyon. 1. *Ján.* 3: 2. Meg-elégefzünk az ő ábrázatjának nézésével *Solt.* 17: 15. által formáltatunk az Úrnak ábrázattyára ditsőségből ditsőségekben 2 *Kor.* 3: 10.

Imé ilyen e' világ, a' mint elő beszélettem, de még olyanabb a' mennyei boldogság, a' mint én ki magyarázhattam. Imé a' mit el-hagyunk az halál által, és a' minek részefivé leszünk a' Jépus által. O! nagy nyereség! O! megbetsúlhetetlen nyereség, a' mellynek részesevé lesz az ember, mikor meg-hal az Úrban. Igazán nagy nyereségünk a' Krípus életünkben: de még fokkal gazdagabb nyereségünk halálunkban. Kivánnék én el költözni, és a' Krípusal lenni, a' melly mindennél jobb *Filip.* 1: 13.

Eképen értvén izomorú Halgatóim, hogy a' Krípus egyedül való nyereség, mind ez életben, mind az halálban, és hogy ő rajta kívül minden tfak vesztés, akár ez életben, akár a' halálban: itéllyétek meg, nem menthetetlen-e azoknak vakságok, nem veszedelmes-e' azoknak földhöz ragadott testiségek, a' kik nem esmérnek egyéb nyereséget, hanem tfak a' melly pénzből, ideig tartó jövedelemből, és mulandó gyönyörűségből áll. A' Kapernaiták nem tudtak más Kenyeret a' földi Kenyérnél, az Epikureusok nem vártak más életet, e' földi életen kívül, sem más Istent az ő hasokon kívül nem tartottak, Bálam tfak annak a' nyereségnek örült, a' mellyet Bála a' Moábiták Királya ajánlott neki. A' Gergezénusok a' tisztátalan állatokat fellyebb betsúlték a' Krípusnál. De vallyon még ma is, O! szánakozásra méltó dolog! nem tellyes-e' világ a' Bálam temérdek maradékival, a' kik tfak a' bűnből származó nyereséget kedvellik, a' kik Festus Tisztartóval, a' Jépus Krípusról való tudományt tfak úgy gondolják, mint valamely esztől el-távozott embernek éretlen bolondságait *Tjel.* 26: 24. a' kik a' magok vétkes tfelekedetitől meg-tfalattatván, olly dolgokban keresik a' nyereséget, mellyek miatt, a' mint Ágoston szól a' világhoz ragadott emberek felől, magokat el-vesztik, a' kik tfak földi ajándék után futnak Géháziával, tfak a' szamarokat keresik Saullal, tfak a' kövér tehenekrül álmodoznak Faraóval, tfak a' mulandó Koronáért hartzolnak Absolonnal, tfak az Egyiptomi pár-hagymákra vágyakoznak a' testi Izraellel. Mondjátok-meg énnékem világban telhetetlen emberek, mifsoda hasznát veszitek annak a' földi nyereségnek, a' mellynek meg-szerzése annyi törődéssel, meg-tartása több nyughatatlan-sággal, el-vesztése tfluportozott bánattal vagyon ószve köttetve? mert, a' mint Bernárd Doctör szól; *Diuitiarum acquisitio Laboriosa, possessio, custodiaque sollicita, & meticulosa, amissio dolorosa, atque lacrymosa.* E' világnak minden gazdagságai, ha a' Jépusban részetek nintsen, miben téznek titeket boldogokká?

le-fenfesittik-é e' lelketeknek nyughatatlanságait, és egyéb háborgó indulatait? sőt inkább a' Krisztus szavai szerént nemh afontlók-é azok a' tövisekhez, a' mellyek meg-szurják, és meg-vérzik nem kezeit, hanem szivét, és belső részeit azoknak, a' kik azokhoz ragaszkodnak. Ha pedig nints jól dolga a' Léleknek, ha azt a' féreg marja, ha azt a' Lelki esmérlet mardosza, ha még a' nevetés közben-is fáj az ember szive, mitfoda hafzna vagy on annak, ha a' test minden felől gazdagsággal körül rakattatik-is? Mondjátok-meg énnékem világ fiai, leányai, mikor a' félelemnek Királya el-érkezik ti-hozzatok, mit segitt rajtatok a' ti fok munkával öszve gyűjtött nyereségtek? meg-könnyebbíti-é halálos beteg ágyatokat fokszor lelketek kárával szerzett kintsetek? hová léfz akkor a' ti bizodalmatok, a' ti földi jövedelmeitek, és minden ditsőségeitek?

O! ha még a' ti boldogságtok iránt való indulat egészlen meg nem hőt bennetek, igyekezzetek olly ajándékokra, a' mellyek hafznofsabbak, meg esmervén e' világi minden dolgoknak mulandó hijjábanvalóságát, fogjátok-el az Úr Jésum, mint egyedül való, és változhatatlan nyereséget, ő legyen a' ti részetek, és nyereségtek, az ő egyesége legyen a' ti gyönyörűségtek, az ő esmérlete, és érdeme leg-drágább kintsetek. Ha vakok, ha az id velséges dolgokban tudatlanok vagytok, végyetek az Ur Jésum Kristustól szem gyógyító irat, hogy láthasatok *Tirkos Könyv. 3.* Ullyetek-le az ő lábainál, és Mariával halgassátok az ő beszédét figyelmetesen, a' melly böltsé téfzen titeket az id velségre *2. Tim 3:15.* Hogy ha ki látzfik a' ti mezitelenségteknek rüttsága, ha mondom nyilván való a' ti vakmerő büneiteknek undoksága, végyetek ő tőle fejer ruhákat, az az, az ő igaságának palástját, hogy öltözetetek legyen. Hogy ha lelki betegek, és a' jóra tehetetlenek vagytok, mennyetek ő hozzája hit által, mint igaz, és egyedül való orvoshoz ezt kiáltván ő neki: Uram! ha akarod, meg gyógyíthatfz engemet, Jésum Dávidnak Fia könyörülly én rajtam, és azonnal meg ízarad ti bennetek a' bűnnek kút-feje. Ha a' ti Lelketek esmérleti, az Istennek bőszfű-álló haragja, a' törvénynek átka, eddig gyakorlott büneitek miatt szorongatnak, mofsátok-meg ti-magatokat a' Jésum piros véreben, a' melly drágább dolgokat fzőll az Abel vérinél, tudni-illik kegyelmet, nem bőszfű-állást. Ha az halál fájdalmai rettentnek előre titeket, fogjátok el a' Jésum halálának érdemét, ugy-mint a' ki meg-győzte a' halált, el-vette annak fülankját, és azt sfendes álomná, az örök életnek ösvényévé, változtatta. Igy léfzen a' Jésum gazdag nyereségtek mind ez életben, mind az halálban.

Ti pedig kegyes, és hívő Lelkek, a' kiknek már régtől fogva nyereségtek a' Krisztus, melly böldogok, még pedig ezerfzer böldogok vagytok. Ne iri-

gyeljétek e' világ fiainak gyönyörűségeket , mert a' mihez ők biznak, csak nádszál, a' melly el-is törik, őket-is meg-szúrja: de a' ti örökségtek az Úr, a' ti forfotok esett kies helyen, nyilván szép örökség jutott tinéktek 'Sólt. 16. Bátor, az Istennek bölts tetzéséből, nyomorúságok, kereszt viselések érdekellyenek-is ez életben titeket, vigasztallyátok azzal ti magatokat, hogy a' Jéhus a' ti nyereségtek, a ki terheteket meg könnyebbiti, férelmeteket bé-kötözi, nyomorúságotokat megnyhitti. Bátor mindenektől meg-fosztasatok, mindenektől el-hagyattasatok, vigasztallyátok azzal ti magatokat, hogy a' Jéhus a' ti nyereségtek , a' kitől e' világnak minden dühösége meg-nem foszthat titeket, ő, ha egyedül maradtok-is, véletek léfzen, ha szegények léfztek-is, elégségtek léfzen. Bátor a' Sátánnak kísértetei ostromollyanak titeket; vigasztallyátok azzal ti magatokat, hogy a' Jéhus a' ti nyereségtek, a' ki a' Sátánt ti érettetek meg-gyözte, annak tfelekedteit el-rontotta, tüzes nyilait meg-tompította. Bátor az utolsó ellenséggel az halállal kellyen szembe szállanatok; vigasztallyátok azzal ti magatokat, hogy a' Jéhus a' halálban-is nyereségtek , a' ki a' Getsemáné Kertében lett véres izzadásával el-törli a' ti utolsó halalos, és hideg veritéketeket, a' maga halálon lett győzedelmével meg-enyhitti halalos fájdalmatokat, kézfzen fog állani Szent Attyának jobbján, hogy mint a' Szent Istvánét; úgy a' ti Lelketeket-is magához fogadja, el-töröl a' ti zemeitekről minden könyhullatást, e' világi terhes bújdosástok után bé-viszen az örök ditsőségnek nyugodalmas hajlékaiban, O! gazdag nyereség, O! terhes ditsőség, O! tökéletes bódogság, a' mellyben részelteti az Úr Jéhus a' halál által az öveit!

Szomorú Halotti Gyülekezet! Viszfa tetfzik talám néktek, hogy a' sebes beszéd után későre tudok szólani. Az a' ki mondhatatlan bódogság, mellyrűl bezéllettem, mint-egy magamon kívül ragada, sőt úgy tetfzik, hogy hitemnek zemeivel e' tökéletes nyereségnek gyönyörűsége hajlékaiban bé tekintvén, mintha látnám amaz áldott emlékezetű Lelket, a' kirűl beszédeimnek elein csak hamar emlékeztem vala, az ő Jéhusának szoros egyefségében magát már e' gazdag nyereséggel gyönyörködtenni. Ki légyen az? Jól tudjátok szomorú Halgatóim. Tudni-illik, ama Salamon ditséretire méltó, Néhai Tekintetes Nemzetes Bártzay Bártzay Kata Ifjú Úri Afzfony, életében Tekintetes, Nemzetes, és Vitézlő Bernátfalvai Bernát József Úr, egynehány Tekintetes Nemes Vármegyék Tábla Birájának ritka hüségű élete párja; halála után pedig, mind mostan említett Úrnak, mind Tekintetes Nemzetes Fáy Fáy Kata Afzfonynak, több Úri Vérésegeknek, el-hízzem tinéktek-is, vélem együtt szomorúságunk materiája. Ki nek, midőn, mind életének folyását, mind utolsó egy hónapig tartott betegsége

gét, mind a' bódlog halál által az örök ditsőségre lett el-költözését meg-gondolom, épen nem bánom, hogy a' Szent Pál meg-magyar-áztatott szavait vettem-fel az elmélkedésre, mert ó benne lehet azt képzelni, melly nagy nyeresége a' Krisztus a' hívó embernek mind életében, mind halálában; tsak azt bánom, hogy ezen Ifjú Afzzyónságnak tizen-egy esztendőknél el folyása alatt igaz tisztelője lévén, és az ó tőlünk illy hamar lett el-kötözésén, nem tagadhatom, magam is méllyen megilletődvén, talám a' még meleg, és be nem állott feb miatt, nem beszélhetem-elő illendőképpen az ó ditséretes virtusait.

Vette vólt világi származását ezen bódlog emlékezetű Ifjú Úr Afzzyóny Néhai Tekintetes Nemzetes és Vitézlő Bárczay Pál Úrtól, és Tekintetes Nemzetes Fáy, most valójában fájdalmas Fáy Kata Afzzyónytól, 1748dik Esztendőben, Mind szent Havának, avagy Octobernek első Napján, és noha tsak hamar, életének hatodik esztendejében meg-fosztatott ditséretes emlékezetű Ura Attyától; mind azon által Tekintetes Afzzyóny Annyának bölts szorgalmatosága, és kegyes hűsége által úgy neveltetett, több Úri testvéreivel együtt, hogy az ó példás maga viselete, Neveltetése, másoknak szemeiket, és sziveiket, mint-egy mágnes-kő, magához vonta, Valamint a' hajnal mátkája a' tudományoknak, úgy ez a' bódlog lélek már az ó életének hajnalában, az ó kisdéd korában, különös szeretetben esett ama drága kintsnek az Isten beszédének szorgalmatos olvasásával, ama fő nyereségnek a' Krisztusnak, és az ó akarattjának esmérétével, az idvesség tudományt befoglaló hafznos könyveknek tanulásával; a' mint hogy, annyira-is ment, az hitre, és a' kegyeségre tartozó dolgoknak esmérétében, és azoknak gyakorlásában, hogy épen nem tsuda, hogy fel-nevelkedvén, másokkal annyira kedveltette magát, hogy magokat bódognak képzelnek; ha ő véle házassági barátságban éihetnének. Illyen vala az ó szűzességi élete! De minekutánna 1768dik Esztendőben Pünköszt havának 22dik napján, a' bölts Isten gondviselelése által, Uri k'érjéhez plántáltatott-is, ebben gyakorlotta magát, hogy ne esmérjen más nyereséget a' Krisztuson kívül. Magam vagyok reá a' bizonyosság, 's távol légyen tőlem a' hízeltetés, melly szoros barátságot tartott az ó Jébusával, melly buzgóan, melly sűrű könyhullatásokkal meg-egyelített magános helyeken gyakorlott könyörgésekkel tárfsalkodott fokszor az ó Meg-váltójával, melly buzgó indulattal, és lelki örömmel olvasta, mint hajdan amaz Hieronimustól meg-ditséretetett Paula, az ó beszédét? Ki-tetfzett az ó életéből, hogy a' Jébus vólt az ó életének nyeresége, avagy inkább az ó élete. Mert maga viseléseben tsendes, a' szenvedésekben békeséges tüdő, a' szegényekhez olly adakozó vala, hogy egyet-is azok közzül vigasztalás nélkül el-menni nem-engedett, az atyafiúi szere-

tetben olly buzgó, hogy mindenkor gyönyörködött Úri Véreinek társaságában lenni, öltözetiben szemérmes. Egy summában, lehetett ő benne látni, egy Istenséghez, és Jéhusához igaz hűséget viselő, egy Tekintetes Afzfzony Annjához engedelmes, Úri Férjéhez változhatatlan szeretető, kedves Véreihez szin mutatás nélkül való atyafiságú, az Evangeliumnak szolgáit kedvellő, mindenkhez szelid, tisztes, és ártatlan életű, e világnak meg-hólt. Jéhusának pedig élő, valóságos Keresztyént. Láttjátok szomorú halgatóim! melly nyertes volt az ő élete, kevés éftendőkből álló, de még-is hofzszú életet élt, mivel hogy kegyesen élt.

Hasonlóképpen bődög nyertes, és szent az ő halála-is, úgy hogy valami-képpen ő-is halála előtt egy órával, ha mind hervadt ajakkal-is, vallást tett arról; úgy én-is el-mondhatom ő felőle, hogy a' Jéhus volt ő neki halálában nyeresége. Mert minek-utánna a' Felséges Isten Ötet múlt Pünköft Havának 12dik Napján száraz betegséggel meg-látogatta, ezen ő szüntelen való lassú hideglelés-sel, és forrósággal öfzve köttetett nyavalyájában nem kerestt magának semmi-ben az egész világon vigasztalást, hanem egyedül az ő Jéhusában, a' kinek kegyelme, és szerelmének érzése annyira meg-enyhitette az ő fájdalmait, hogy azokat nem csak zúgolódás, és leg-kifsebb békételenség nélkül, de még örömmel is hordozta, tudván hogy az Istent szeretőknek mindenk egy aránt javokra szolgálnak. Nyeresége volt ő neki a' Kristus az ő halálában, mert az ő utolsó szorongattatást az Idvezítő Úr, mind az hogy egy órányi időre határozta, mind az hogy az ő hitit, és bizodalmat utolsó fájdalmi között szent lelke által annyira meg-erősítette, hogy minek-utánna ez a' bődög lélek éfzre vette a' maga el-költözésének jelen lévő idejét, halála előtt egy órával olly buzgó, és bizodalommal tellyes könyörgéssel esdedzett bődög meg-öfzlattatásáért önnön magától, a' minémű éppen csak az ollyan nagy hitű Keresztyéntől származhatott, a' kinek a' mint életében, úgy halálában-is nyeresége a' Kristus. El-mondom szomorú Halgatóim előttetek, a' mennyire éfzembe juthat, az ő könyörgését, mellyet képpen mondott: *Mostan botsátod-el Uram szolgálodat békeséggel. Édes Jéhusom légy nekem mind életemben, mind halálomban egyetlen egy nyereségem, bot áfssak meg a' te szolgáló leányodnak bűneit, könyörűly én rajtam édes Jéhusom! Ne hagyj-el utól ő pihenésémig, Vedd hozzád az én lelke-met. O! nagy hit O! tellyes bizodalom! Az ő teste a' Dávidéhoz hasonló vala, de magas hitire nézve meg-haladta a' Goliát nagyságát. Mert mikor tudakoztam volna, utat készíteni akarván magamnak az ő vigasztalásira, vallyon kívánna-e még élni, vagy kész volna meg-halni? Sőt inkább, meg-felelt, örömmel meg-halok, a' fájdalmak sem terhesek énnékem. Ambrosius, az Anyafzentegyháznak fényes tfillaga, mivel*

mondott többet, így szólván az ő beteg ágya körül lévőknek: *Non sic vixi inter vos, ut me vixisse poeniteat, neque mori timeo, quia bonum habemus Dominum;* az az: Nem úgy éltem közöttetek, mintha bánám életemet, meghalni sem félek, mert jó a mi Urunk. Eképen, mondhatom, annyira ragaszkodott halálában Jéfusához, hogy nem bátran, hanem örömmel ment az halálnak révére, a' mint hogy ez után még kétfézer vélem imádkozván, igen tündes el-aluvással bé-is rekesztette világi életét, múlt Juliusnak 13dik Napjának épen déli tizenkét órájkor, elköltözvén lelkére nézve Jéfusához, a' ki most már az ő tökéletes nyeresége. Így vólt ő néki, mind közel 24, Esztendőig terjedett, és házaságában négy esztendőkre határozott életének, mind bődög halálának nyeresége a' Kríftus.

Nyugodj-meg hát Te-is, Tekintetes, Nemzetes, és Vitézlő Bernátfalvai Bernát Jófef Uram, Néhai kedves életed párjának a' bődög halál által lett gazdag nyereségén. Ha az Isten az ő kezének illy nemes, és remek munkáját szép virágjában meg hervasztani nem sajnállotta: Te miért sajnállanád annyival inkább, hogy az ő romlása ő néki épületire vagyon. Szokták mondani: *non litigat, qui Coelebs est. A' ki nótelen, nint s perló társá.* Meg-botsáfsón magának, akárkitől származott ez a' mondás. Tudom ezt, hogy egy vólt bennetek életekben az akarat, és nem akarat; ha azért nem csak Néhai szerelmefed, hanem az Isten is azt akarta, hogy ő néki légyen a' mennyben nyeresége, légyen egy a' Te akaratod, halálában-is, az ő akarattyával, kiváltképpen az Isten jó-tettségével. Légyen a' könyörülő Jéfus Tenéked mint eddig, úgy ez után-is nyereséged, mennyei vigasztalásokkal enyhíttse szivednek fájdalmait, vigasztalásodra meghagyattatott, Néhai szerelmes Katádnak, egyetlen egy Katáját tartsa-meg ez életben, nevellye a' Te örömedre, és a' maga ditsőségre.

A' mitfoda leányi engedelmes, és szeretettel tellyes indulattal gerjedez vala életében Te hozzád, Tekintetes, és Nemzetes Fáy Fáy Kata Afzfzony, Tekintetes Nemzetes, és Vitézlő Bárczay Bárczay András Úr kedves élete párja, nekem tizen-egy Esztendőktől fogva nagy kegyességű Patrona Afzfzonyom: színtén olyan buzgó indulattal szólit-meg utóljára is, botsánatot kér hibáiról, mellyekkel talám néha édes anyai ízivedet meg-keferithette. Köszöni azt a' nyughatatlanságot, a' mellyet, mint édes Anya, kis korában ő érette szenvedtél, azt a' hiv, és szeretettel tellyes szorgalmatosságot, mellyet az ő fel-neveléséért, és szárnyára lett botsátásaért, el-köveltél, egyetlen egy árváját maga helyett anyai kegyes indulatodban bé-zárja, és őszve kötven, mint hogy az Isten-is őszve kötött, Uri Férjeddel, a' kit mondhatom, majd mint édes Attyát úgy tisz-

telt, halálához közel-is nagy fziवेशggyel, és gyakran emlegetett, azt kívánnya Tinéktek: Légyen a' Jépus, mind életetekben, mind halálatokban, gazdag nyereségtek.

Tekintetes Nemzetes Péli Nagy Judit Afzfzony, Néhai Tekintetes Nemzetes, és Vitézljő Bernátfalvai Bernát János Úr kegyes Özvegye, háláad fziवेशggyel kőzöni, utólyára-is, azon Te szelid jószágodat, és nagy kegyeségedet, mellyel az ő hozzád való engedelmes különös indúlattyát, négy esztendők alatt, vízfza szeretni méltóztattad. A' kegyes Isten, adja-meg gazdag jutalmát a' Te kegyeségednek, engedjen tellyes örömet, mind Úri gyermekedben, mind az ő el hagyattatott árvátskájában, légyen hátra lévő özvegyi életednek mennyből meg-áldója, végre pedig Anyai indulatodnak az Egekben meg-koronázója.

Midőn kellett fzevlélnem azt a' keserves epekedést, mellyet Tekintetes Nemzetes, és Vitézljő Bárczay Bárczay Pál Uram, és Tekintetes Nemzetes Bárczay Bárczay Klára Afzfzony, kedves testvéreteknek halálán téfztek, úgy tettzik, mintha látnálak, Mártával a' Jépushoz menni, és ő Felségének ezt mondani: *Uram! a' kit Te szeretsz, meg-hólt.* Jól vagy on, hogy az Úr szerette őtet nem lehet ennél nagyobb vígáfszaláftok. Kőszöni kedves Véretek, hozzá meg-mutatott atyafiságos szereteteke, és azt kívánnya, hogy Tekintetes Bárczay Pál Uram, Tekintetes és Nemzetes Vajay Vajy kedves Susánnájával, Tekintetes Bárczay Klára Afzfzony, Tekintetes Nemzetes, és Vitézljő Négyefsi Szepessi Sigmund Urammal, és gyermekeivel, légyenek kedvesek az Úrnak Szemei előtt, köttfesenek-bé az életnek tfomójában, légyenek nyertefek ez életben, és az halálban.

Te pedig nyugodjál hervadt test végtére,
Mint hogy Lelked-is már nyugodalmat ére,
Kristina Ötsédhez, 's Jósefedhez fére,
Tétefsél a' fetét bóitnak fenekére:

El-jő az Úr Jépus, Isteni szavával,
A' napoknak végén tellyes hatalmával
Fel-támaszt, halálon vett diadalmával.
'S bé-vífszen az Égben Szentek táborával. Amen.

OSZK

Central Library of the University of Toronto

OSZK

OSZEK

OSZEK

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár